

א וְכָל הַטֶּף בְּנָשִׁים אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּ מִשֵּׁכֶב זָכָר. תִּמְנַן תְּנִינָן, א"ר יְהוּדָה, אין העולם מתנהג אלא בתרי גוונים, דָּאתוּ מִסֵּטֶר אֶתְתָּא דְאִשְׁתְּכַחַת חִפְיַמַת לְבָא. הַה"ד, וְכָל אִשָּׁה חֲכַמַת לֵב בְּיָדֶיהָ טוּוּ וַיְבִיאוּ מִטּוֹה אֶת הַתְּכַלֵּת וְאֶת הָאֲרָגְמָן. וּמֵאֵי מִתְיָיִן. אֶת הַתְּכַלֵּת וְאֶת הָאֲרָגְמָן, גּוּוֹנִין דְּכִלְיָן בְּגוּ גּוּוֹנֵי.

ב הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וְדָרְשָׁה צְמֹר וּפְשָׁתִים וַתַּעַשׂ בַּחֲפִץ כְּפִיָּהּ. וּכְתִיב בְּיָדֶיהָ טוּוּ. מֵאֵי טוּוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, טוּוּ בְּדִינָא, טוּוּ בְּרַחֲמֵי. א"ר יְצַחֲקִי, אִמֵּי אֶתְקַרְיָא אִשָּׁה. אָמַר לִיהּ דְּכִלְיָא בְּדִינָא, וּכְלִילָא בְּרַחֲמֵי.

ג ת"ח, דא"ר אֶלְעָזָר, כָּל אֶתְתָּא בְּדִינָא אֶתְקַרְיָא, עַד דְּאִטְעֵמָא טְעֵמָא בְּרַחֲמֵי. דְּתַנְיָא, מִסְטָרָא דְב"נ, אֶתִּי חַוּוֹרָא. וּמִסְטָרָא דְאֶתְתָּא, אֶתִּי סוּמְקָא. טְעֵמָא בְּ אֶתְתָּא מַחַוּוֹרָא, וְחַוּוֹרָא עֲדִיף.

חלופי גרסאות

א בדפו"י ל"ג כל הפרשה. ב דאתתא.

מסורת הזהר

א ז"ח נו ט"ג של"ג עה ט"ב שכי"ה. ב (שמות לה) ז"ח נו ט"ג שלי"ה. ג (משלי לא) תוריע ס צ"ב.

הסולם

אין העולם מתנהג אלא בתרי גוונים נמתקים ברחמים שבימין. א"ר יצחק, למה נקראת אשה, שהוא לשון אש. אמר לו, הוא משום שכלולה בדין וכלולה ברחמים. ע"כ נקראת אשה שהיא אותיות **אש** ה', **אש** היא דין, וה' היא רחמים.

ג ת"ח דא"ר אֶלְעָזָר וכו': בוא וראה שאמר ר"א, כל אשה נקראת דין כי שורשם מקו שמאל הוא, עד שהיא טועמת טעם הרחמים, דהיינו שנשאת לאיש, וזכר שורשו מקו ימין. שהוא חסד ורחמים. שלמדנו, מצד הגבר בא הלבן שבולד, כגון העצמות וכו'. שהוא רחמים. ומצד האשה בא האדום שבולד כגון הבשר והגידין האדומים וכו' שהוא דין. וכשהאשה טועמת מלבן, דהיינו שנשאת לאיש, הלבן חשוב לה יותר, אע"פ ששורשה הוא אדום.

ות"ח

מאמר

א וכל הטף בנשים וגו': שם למדנו, א"ר יהודה, אין העולם מתנהג אלא בב' גוונים, שהם לבן ואדום, דהיינו חסדים וחכמה דשמאל, הבאים מצד האשה הנמצאת חכמת לב, ז"ש, וכל אשה חכמת לב בידיה טוּוּ ויביאו מטוה את התכלת ואת הארגמן. ומה מביאים. אומר הכתוב, את התכלת ואת הארגמן, שהם גוונים הכלולים בתוך גוונים. כלומר, שעיקר הגוונים הם שנים, דהיינו לבן ואדום. וגווי תכלת וארגמן הם כלולים באלו ב' גוונים.

ב הָדָא הוּא דְכְּתִיב וכו': זהו שכתוב, דרשה צמר ופשתיים ותעש בחפץ כפיה, שצמר היא ימין ורחמים, ופשתיים הוא שמאל ודין. וכתוב בידיה טוּוּ. מהו טוּוּ. אמר ר' יהודה טוּוּ בדינא טוּוּ ברחמי. כלומר, שמשלבים הימין והשמאל זה בזה, והדינים שבשמאל (דפו"י דף רנ"ט ע"ב)

ראשי המטות

ב

(ד) ות"ח אמאי אסירן נשי שאר עמין, דינדיעי משקבי דכורא. משום דתנינן, אית זמינא, ואית שמאלא. ישראל, ושאר עמין. וג"ע, וגייהנם. עלמא דא, ועלמא דאתי. ישראל לקבלי דרחמי, ושאר עמין לקבלי דדינא. ותנן, אפתא דאטעמא טעמא דרחמי, רחמי נצחא. אפתא דטעמא טעמא דדינא, דינא בדינא אתדבקת, ועליהו אתקרי ^א והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה.

(ה) ועל דא תנינן, הנבעלת לעכו"ם קשורה בו כפלב. מה פלבא תקיפא ברוחיה חציפא, אוף חכא דינא בדינא, חציפא בכלא. הנבעלת לישראל, תנינן, כתיב ^ב ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום. מ"ט. משום דנשמתא דישראל, אתייה מרוחא דאלהים חיים. דכתיב ^ג כי רוח מלפני יעטרף, משמע דכתיב מלפני. ובג"כ, אפתא דהיא בתולתא, ולא אתדבקת בדינא קשיא דשאר עמין, ואתדבקת בישראל, רחמי נצחא ואתפשרת.

(ו) ות"ח, כתיב ^ד אמרתי עולם חסד יבנה. מאי חסד. הוא חד מכתרי עלאי דמלכא, דנשמתא דישראל קרא לה קב"ה חסד. על תנאי דיתבני, ולא ישתיצי חסד מעלמא. משמע דכתיב יבנה. בג"כ תנינן, מאן דשצי חסד מעלמא, אשתיצי הוא לעלמא דאתי. ועל דא כתיב, ^ה לא תהיה אשת המת החוצה, בגין למעבד חסד עם מיתא. ואתעביד בנינא, דכתיב ^ו עולם חסד יבנה.

מטות הזהר

(ד) ישעיה נח משפטים קסא צ"ח. (ה) דברים ד' ב"ב קו צ"א. (ו) ישעיה נח משפטים לג צ"ה. (ז) תהלים פט) יתרו סה צ"פ. (ח) דברים כה) ויצא פא צ"א. (ט) תהלים פט) יתרו סה צ"פ.

הסולם

מאמר

אין העולם מתנהג אלא בתרין גוונין

מרות אלקים חיים. שכתוב, כי רוח מלפני יעטרף, וזה משמע משכתוב מלפני שפירושו, מקודם השכינה. דהיינו מז"א, שנקרא אלקים חיים. (כנ"ל תרומה אות תתכ"ב) ומשום זה אשה שהיא בתולה, ולא נתדבקה בדין קשה של שאר העמים, כנ"ל, ונתדבקה בישראל, שהוא רחמים, הרחמים נוצחים, ונתתקנת מן הדין שבה.

(ו) ות"ח כתיב אמרתי וגו': ובוא וראה, כתוב, אמרתי עולם חסד יבנה. מהו חסד. ומשיב, הוא אחד מספירות עליונות של המלך, דהיינו ספירה עליונה מז"ס תחתונות. כי הקב"ה קרא לנשמת ישראל חסד, על תנאי שיבנה החסד, ולא יכלה החסד לעולם. זה משמע, משכתוב יבנה, שסובב על החסד שיבנה. משום זה למדנו, מי שמכלה חסד מן העולם יכלה הוא מעולם הבא. וע"כ כתוב, לא תהיה אשת המת החוצה. כדי לעשות חסד עם המת, והוא נעשה ביני. שכתוב, עולם חסד יבנה.

סליק פרשת מטות

(ד) ות"ח אמאי אסירן וכו': ובוא וראה. למה אסורות נשים של שאר העמים היודעים משכב זכר. הוא משום שלמדנו, יש ימין, שהוא חסד, ויש שמאל, שהוא דין. שהם ישראל ושאר העמים, וכו' גן עדן בימין וגינהם בשמאל, עולם הזה בשמאל ועולם הבא בימין. ישראל הם כנגד הרחמים שבימין, ושאר העמים הם כנגד הדין שבשמאל. ולמדנו, אשה שטעמה טעם הרחמים, דהיינו כשנשאת לישראל, הרחמים נוצחים את הדין, ונעשית רחמים. אשה שטעמה טעם הדין, דהיינו שנשאת לנכרי, שהוא דין כנ"ל, דין בדין נתדבק, הדין שבאשה נתדבק בדין שבנכרי. ועליהם נאמר, והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה.

(ה) ועל דא תנינן וכו': ועל זה למדנו, הנבעלת לנכרי קשורה בו ככלב. מה כלב חזק ברוחו המתוצף, אף כך, הנשאת לנכרי, כשנודבק דין בדין, היא חצופה מכל וכל. והנבעלת לישראל, למדנו, שכתוב עליה, ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום. מהו הטעם. הוא משום שהנשמה של ישראל בא

(דפו"י דף רנ"ט ע"ב)

